

Siikajokilaakso/Kirsi Junttila

Pakanointia jo 30 vuotta

Kotiseutuseura Paavolan Pakanat täyttää 30 vuotta. Vuoden 2008 huipennus on marraskuussa vietettävä juhla

Oulun tienoilla asuvien paavolalaisten oma yhdistys sai alkunsa oululaisella linja-autopysäkillä vuonna 1978. Syyshyisessä säässä kyytiä odotellut **Helmi Siitonen** kehotti samalla pysäkillä seisoskelevaa **Pauli Moisalaa** ryhtymään toimeen Paavola-seuran perustamiseksi. Moisala innostui asiasta ja kutsui Oulussa asuvia paavolalaisia koolle. Yhdistykselle keksittiin saman tien nimeksi **Paavolan Pakanat** vanhan hokeman mukaan.

Aikoinaan seura perustettiin pitämään yllä entisen kotikunnan perinteitä ja nimeä. Kotiseutuhenki pitää seuraa edelleen koossa. Vaikka pakanat ovat eläneet suurimman osan elämästään muualla kuin Paavolassa tai Ruukissa, on lapsuuden kotiseutu silti rakas ja tärkeä. - Minulla on toinen jalka vieläkin Paavolassa, kertoo Tikkakankaalta lähtöisin oleva pakanoiden puheenjohtaja **Elias Koivusaari**.

Ihmiseen kuuluu halu palata lopulta juurilleen. Kotiseudun kaipuun huomaa vasta varttuneempana, kun kiireisin työelämä alkaa olla ohi. Silloin on aika kokoontua yhteen muistelemaan menneitä. - Pakanoiden kerhotilaisuuksissa palaa mielessään takaisin kotikylälle ja lapsuuteen. Elämän parhaat vuodet on oltu siellä ja siitä syttyy halu muistella, seuran varapuheenjohtaja entinen ruukkilainen **Pentti Rapo** miettii.

Pakanoiden kerhopäivä on kerran kuukaudessa, ja siellä entiset naapurit pääsevät yhteisten muistojen kimppuun. Mielessä ovat lapsuuden leikit ja leikkipaikat, joka kivi ja kantokin muistetaan.

Vireää toimintaa

Kolmikymppinen pakanaseura toimii aktiivisesti edelleen ja toiminta kuulemma vilkastuu vain. Kerhotilaisuuksien lisäksi Pakanat järjestävät joka kuukausi tanssit, jotka ovat Koivusaaren mukaan Oulussa kuuluisat ja vetävät parketin täydeltä väkeä. Tanssit ovat seuran tärkein rahanlähde. Kerholaiset myös retkeilevät joka kesä eri puolella Suomea. Retket ovat niin suorittuja, että linja-auton paikat on hetkessä myyty loppuun.

Paavolan Pakanat on jatkuvasti yhteydessä jäsentensä vanhaan kotiseutuun. Kerhotilaisuuksissa ovat käyneet kunnanjohtajat ja Ruukin patruunat, nuorisoseuran ja Siikasalon seurakunnan väki. Pakanat puolestaan käyvät pitäjäpäivillä, markkinoilla ja tansseja pitämässä Ruokolahden lavalla. Melkein joka toisella taitaa olla kesäpaikka vanhalla kotikylällään.

Kuvioihin on otettu mukaan kotiseutukierros. Tavoitteena pakanoilla on käydä nykyisen Siikajoen jokaisessa kirkossa.

Pakanat ovat avosylisiä

Jäsenmaksun maksavia jäseniä Pakanoissa on 140 ja yli 80-vuotiaita vapaajäseniä 30. Jäsenten keski-ikä on noin 70 vuotta.

- Eläkeläisten kerhohan tämä on Koivusaari ja Rapo hymähtävät. Liekö eräs syy se, että kerho kokoontuu aina keskellä päivää. Työikäisten on vaikea osallistua, vaikka asia kiinnostaisikin. Tavoitteena on saada seuraan lisää jäseniä. Tervetulleiksi Pakanat toivottavat kaiken ikäiset, erityisesti nuoret. Jäseneksi halutaan ottaa muutkin kuin entiset ruukkilaiset. - Seuran nimeä ei tarvi pelätä, mukaan voi tulla kuka vaan Siikajokilaakson alueelta. Vanhan Siikajoen puolelta kotoisin olevat, entiset ruukkilaiset, ranttiset..., kuka vaan. Avosylin otettaisiin kaikki vastaan, emme ole nurkkakuntaisesti ajattelevia, Koivusaari kutsuu.

Paavolan Pakanat tekevät jonkin verran yhteistyötä latvakunnista kotoisin olevien kotiseutuyhdistysten kanssa. He kyläilevät toistensa kokouksissa ja osallistuvat samoille retkille.

”Te Paavolan pakanat...”

Paavolan Pakanat -kotiseutuyhdistyksen nimen juuret ovat aina 1700-luvun lopulla asti. Paavolan seurakunnassa oli 1777-1806 pappina väkeväsanainen **Jakob Mannerström**, joka ei sanojaan säästellyt seurakuntaansa moittiessaan.

Kauko Roppola on tallentanut tarinan Paavolan pakanoista ja Luohuan luppakorvista:

Eräänä kauniina sunnuntaina, auringon paistaessa ärsyttävästi kirkon sivuikkunoista kuulijoiden niskaan, havahtui uninen seurakunta kuulemaan saarnastuolista voimakasta tekstiä:

”Te Paavolan pakanat ja Luohuan luppakorvat, te myöhään kirkkoon tulette, aikaisin pois lähdette! Minne teillä on kiire: tuonne Pietilän isolle kivelle. Mitä sinne: korttia pelaamaan, mikä nakkia, mikä mitäkin panee!”

Jatkoksi niskaan satoi vielä syytöksiä kuulijoiden kiireestä viinapullon kallisteluun, haureuden ja tanssin harjoittamiseen.

Roppolan keräämien tietojen mukaan Mannerström oli muutenkin varsin omalaatuinen persoona. Vanhoilla päivillään hän riitaantui muun muassa lukkarin kanssa, joka haastoi papin käräjillekin. Lukkari **Johan Aspegren** esitti 16 syytettä Mannerströmiä vastaan, joista yhden mukaan syytetty ”varsinkin rippipyhinä ottaa naukkuja”. Pappi oli käräjillä myöntänyt, että hänellä on alttarilla kaljapullo, josta ottaa ryypyn kurkun kähetyttä vastaan.

Kihlakunnan oikeus langetti tuomionsa, jonka mukaan pappia ei erotettu, mutta hänet pidätettiin virasta loppuiäkseen. Lukkari sen sijaan sai sakot ja menetti virkansa, koska oli väärin syyttänyt pappia varkaudesta.